

Werkgroepen

0046 Orthoptera (sprinkhanen en krekels)

Veldwerk

Het in 1990 gestarte sprinkhanenproject nadert zijn voltooiing. In de mooie zomers van 1990, 1991 en 1992 verzamelden de medewerkers aan het project zoveel gegevens, dat een volledige dekking van Nederland (op basis van 5 x 5 kilometerhokken), haalbaar bleek. Om dit doel te verwezenlijken werden de onderbemonsterde gebieden (Flevopolders, Friesland, Noord-Brabant, Groningen en Drenthe) verdeeld onder een klein aantal medewerkers. Omdat het weer dit jaar erg tegenviel konden niet alle geplande excursies doorgang vinden, maar er werden toch een groot aantal aanvullende waarnemingen verzameld.

Atlas

Begin 1993 is een start gemaakt met het schrijven van de teksten voor de medio 1994 te verschijnen atlas van de Nederlandse Orthoptera. Na een aantal inleidende hoofdstukken zullen per soort morfologie, biologie, geluid, voorkomen in Nederland, voorkomen in buitenland, status en beschermingsaspecten behandeld worden. De volgende illustraties zullen in per soort worden opgenomen: fenologisch diagram, biotoop-diagram, kaart van de verspreiding in Europa, verspreidingskaarten Nederland (vroeger en nu) en een geluidsdiagram.

Verdere hoofdstukken behandelen onder meer een inleiding tot de studie van sprinkhanen, een historisch overzicht van sprinkhanenstudie in Nederland, de bescherming van sprinkhanen, de geluidsproductie en een samenvatting van de bestandsbewerkingen.

Verschillende specialisten adviseren of schrijven mee aan de atlas. Baudewijn Odé schrijft in overleg met Thijs Duijm de stukken betreffende het geluid van sprinkhanen en Walter van Wingerden (IBN-DLO) behandelt de beschermingsaspecten en causale factoren betreffende het voorkomen van sprinkhanen.

Luc Willemse heeft het grootste deel van het voorwerk voor de Europese verspreidingskaarten verricht. Fer Willemse fungeert als vraagbaak voor wat betreft taxonomie, morfologie, faunistiek en dergelijke.

Medewerkers aan het project is gevraagd om zo snel mogelijk na het afsluiten van het veldwerk de formulieren naar EIS op te sturen. Alle nu binnengekomen gegevens zullen in ieder geval nog verwerkt worden voor de atlas. Heeft u uw gegevens nog niet ingestuurd, zendt deze dan direct in, mogelijk kunnen ze dan nog worden opgenomen. Alle medewerkers worden van harte bedankt voor hun bijdragen.

Roy Kleukers

Project Hymenoptera Aculeata

Door aanvullende subsidies van de directie Natuur, Bos, landschap en Fauna (NBLF) van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van het Prins Bernhardfonds kunnen ondergetekenden de werkzaamheden aan de gegevensbestanden van de bijen, wespen en mieren tot 1 januari 1994 voortzetten en een begin maken met het schrijven van nieuwe teksten en het bewerken van bestaande teksten voor de atlas. Gelukkig werd een aantal specialisten bereid gevonden de teksten voor enkele groepen voor hun rekening te nemen. Inmiddels zijn een aantal tekenaars van het Nationaal Natuurhistorisch Museum bezig met een groot aantal habitus-tekeningen voor de atlas. Er wordt gestreefd om in de atlas tenminste van elke subfamilie een tekening op te nemen.

Ook de bestanden zijn nog verder bewerkt. De afgelopen maanden hebben we bijvoorbeeld een aantal belangrijke aanvullingen kunnen doen en verbeteringen uit privé-collecties aan het EIS-aculeatenbestand kunnen doorvoeren. Naast delen uit kleinere privé- dan wel museumcollecties (onder andere P. van Breugel, J. Felton, W. Hol, J. C. Koster, W. Kuijken, G. Loos, H. Nieuwenhuysen, H. Wiering), Fries Natuurmuseum [collecties Stobbe en Van Minnen], Natuurmuseum Groningen [voornamelijk collectie F. Smit], RMNH Leiden [collecties R. Hensen en A. Koster], werd tevens een groot deel van de collectie J. de Rond ingevoerd. Hiermee werden onder andere veel verspreidingsgegevens van aculeaten in de provincie Flevoland toegevoegd.

Het bestand van de mieren omvat inmiddels een groot aantal (allemaal op de determinatie gecontroleerde) collectiegegevens (RMNH, ZMA, Natuurhistorisch Museum Maastricht, Natuurmuseum Rotterdam, LU Wageningen (Entomologie), Plantenziektkundige Dienst (Wageningen) en Museon (Den Haag), enkele privé-collecties), verspreidingsgegevens uit het archief van A. Mabelis (IBN-DLO) en opgaven van verschillende leden van de mierenwerkgroep van de NEV.

Theo Peeters & André van Loon